

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

12. april 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 549 (Alm. del) af 5. april 2019 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål 549

Vil ministeren i forlængelse af svaret på spørgsmål 331 oversende en oversigt over, hvor meget den offentlige saldo svækkes for hver gang arbejdsudbuddet reduceres med 1 fuldtidsperson, hvis fuldtidspersonen er hhv. en HK'er på mindsteløn, en LO'er, en funktionær og en direktør?

Svar

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 331 af 28. januar 2019 er baseret på et groft skøn over virkningen af en generel ændring af folkepensionsalderen i Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger. Det indebærer, at personer på overførsler (fx førtidspension, kontanthjælp og dagpenge) lige under folkepensionsalderen beregningsteknisk flyttes til folkepension, når folkepensionsalderen sænkes. Endvidere inkluderer saldoeffekten en negativ effekt på statens øvrige indtægter, idet den lavere beskæftigelse medfører en lavere aktivitet i økonomien og giver anledning til lavere selskabsskatter mv.

Denne makroberegning kan ikke bruges til at beregne den isolerede virkning ved at én konkret persontype overgår fra beskæftigelse til folkepension. Derfor er denne besvarelse i stedet baseret på samme metode som i *svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 332 af 13. marts 2019*, hvor den gennemsnitlige saldoeffekt for de offentlige finanser ved at lade én fuldtidsbeskæftiget person overgå til folkepension beror på individ-specifikke beregninger, som baseres på observerede indkomstdata for lønmodtagere, som var beskæftigede i årene op til folkepensionsalderen. Da beskæftigelsesgraden (antal arbejdstimer) kun kan observeres for lønmodtagere, er selvstændige ikke medregnet.

Beregningerne baseres på 61-åriges lønindkomster i 2017 (året før den første efterlønsalder), således at både efterlønsberettigede og ikke-efterlønsberettigede indgår. For at undgå, at personer, som er uden beskæftigelse i dele af året skal påvirke den beregnede saldoeffekt, betragtes alene personer, som er beskæftiget hele året – både på fuldtid og på deltid. En fuldtidssvarende indkomst beregnes ud fra den observerede timeløn.

Det antages, at en fuldtidsbeskæftiget HK'er på mindsteløn i 2017 tjente 231.000 kr. inkl. pension (2019-niveau)¹. For de resterende persontyper observeres en gennemsnitlig lønindkomst i data. LO'ere afgrænses i data som personer, der er medlem af en a-kasse i en organisation, som hører under LO². Funktionærer afgrænses i data som fastlønnede lønmodtagere i den private sektor. Direktører afgrænses i data som lønmodtagere med DISCO-kode 1, som angiver arbejdsfunktionen "Ledelsesarbejde".

Saldovirkningen ved at én fuldtidsperson overgår til folkepension uden at arbejde, varierer kraftigt på tværs af de forskellige persontyper. For en HK'er på mindsteløn beregnes den samlede saldo-virkning til at være -196.000 kr., for LO'eren -322.000 kr., for funktionæren -420.000 kr. og for direktøren -605.000 kr. (2019-niveau). Til sammenligning er den beregnede saldo-virkning for gennemsnitspersonen beregnet til at være -374.000 kr. (2019-niveau), *jf. tabel 1*.

Beregningerne er nærmere beskrevet i *boks 1*.

Tabel 1

Gennemsnitlig saldo-virkning pr. fuldtidsbeskæftiget som overgår til folkepension uden at arbejde, beregnet for forskellige persontyper

Kr. 2019-niveau	HK'er med mindsteløn	LO'er	Funktio-nær	Direktør	Alle
Forudsat fuldtidssvarende lønindkomst (inkl. pension)	231.000	456.000	621.000	906.000	541.000
Saldobidrag som fuldtidsbeskæftiget	120.000	237.000	338.000	524.000	289.000
Saldobidrag som pensionist	-76.000	-85.000	-82.000	-81.000	-85.000
Samlet saldo-virkning ved overgang fra fuldtidsbeskæftigelse til pensionist	-196.000	-322.000	-420.000	-605.000	-374.000

Anm.: Beregningerne tager udgangspunkt i en gennemsnitlig observeret indkomst for 61-årige helårsbeskæftigede lønmodtagere, både i og uden for efterlønsordningen, med en årlig arbejdstid på mere end 500 timer. *Se boks 1* for nærmere beskrivelse af beregningerne. Alle beløb er afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Kilde: Egne beregninger på registerdata som omfatter en fuldtæling af den danske befolkning.

¹ Jævnfor *Butiksoverenskomsten mellem Dansk Erhverv og HK*.

² Lønmodtagerorganisationerne LO og FTF fusionerede i 2018 og dannede sammen FH. I besvarelsen refereres alene til lønmodtagere, som for fusionen havde været organiseret under LO.

Boks 1

Beregningsantagelser ved at flytte en person fra fuldtidsbeskæftigelse til folkepension

Den samlede offentlige saldo-virkning er beregnet som det negative direkte bidrag til de offentlige finanser ved ét års ekstra folkepension, fraregnet det direkte bidrag til de offentlige finanser ved ét års fuldtidsbeskæftigelse i årene op til folkepensionsalderen. Beregningerne er alene baseret på lønmodtagere, da selvstændiges arbejdsomfang i antal timer ikke er observeret.

Beregningerne er foretaget for alle helårs beskæftigede 61-årige i 2017 (som er året før den første efterlønsalder i 2017) med mere end 500 betalte timer i BFL-registeret. Den fuldtidssvarende indkomst angiver den hypotetiske års-løn, som personen havde opnået ved at arbejde 1.924 timer (betalte arbejdstimer), svarende til 37 timer pr. uge.

For personer med beskæftigelse i mere end 1.500 timer beregnes en gennemsnitlig skatteprocent som summen af den observerede kirke-, kommune, bund- og topskat samt sundheds- og arbejdsmarkedsbidrag. Den beregnede skatteprocent inkluderer ikke rentefradrag, kapitalindkomstbeskatning mv., da disse antages at være uændrede, når personen overgår fra beskæftigelse til folkepension. Den gennemsnitlige skattesats er beregnet til 33,7 pct. for LO'eren, 36,7 pct. for funktionæren, 41,8 pct. for funktionæren og 35,5 for gennemsnitspersonen. For HK'ere på mindsteløn antages en skattesats på 33 pct. Der betales AM-bidrag af pensionsindbetalingerne, hvorefter der beregnes en skat på 55 pct., svarende til skattesatsen i forskelsbeløbsmodellen. Tilbageløb beregnes som 24,5 pct. af den samlede indkomst (inkl. pensionsindbetalinger) efter skat.

Det antages, at personer, som overgår til folkepension, også stopper helt med at arbejde. Da folkepensionens satser varierer for gifte og enlige, beregnes den gennemsnitlige folkepensionsydelse på baggrund af et vægtnings-gennemsnit for enlige og samlevende, under antagelsen af, at samlevende personers partnere er pensionister uden beskæftigelse. I 2017 havde ca. 76 pct. af LO'erne en samlevende partner, 80 pct. af funktionærene, 86 pct. af direktørerne og 77 pct. blandt alle. For HK'eren på mindsteløn anvendes en andel på 76 pct.

Det antages, HK'eren på mindsteløn har private pensionsudbetalinger under modregningsgrænsen for folkepensionens tillæg, både før og efter en eventuel tidligere pensionsalder. De resterende typer antages at modtage pensionsudbetalinger i aftrapningsintervallet af folkepensionens tillæg. Dette stemmer overens med de observerede pensionsudbetalinger for 66-årige ikke-beskæftigede, som opfyldte time- og indkomstkravene for den betragtede gruppe i året før den første efterlønsalder. Når folkepensionsalderen fremrykkes med ét år, stiger statens udgifter til folkepensionsudbetalinger med ét års fuld folkepension, målt over personernes fulde restlevetid. Af dette beløb fraregnes et personfradrag på 46.200 kr. hvorefter skatten beregnes til 38,8 pct. Det antages, at HK'eren på mindsteløn som folkepensionist modtager 5.200 kr. i boligydelse og at LO'eren samt gennemsnitsprisen modtager 2.700 kr. Funktionæren og direktøren antages ikke at modtage boligydelse som folkepensionister. Det antages desuden, at alle typerne ikke er berettiget til ældrecheck.

Der er ikke medregnet en makrokorrektion fra tab af provenu fra ikke-personrettede skatter, fx selskabsskat, samt afledte virkninger fra den reducerede beskæftigelse.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister